

29.3.2019

Sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen Finnfundissa

Finnfundin tehtävänä on edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Tämän toteuttamisessa sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja erityisesti naisten ja tyttöjen aseman sekä oikeuksien edistäminen ovat keskeisessä asemassa.

Vaikka sukupuolten välinen tasa-arvo on monilla osa-alueilla parantunut viime vuosina, ja erityisesti erot tyttöjen ja poikien koulunkäynnissä ovat kaventuneet merkittävästi, naiset elävät yhä miehiä useammin äärimmäisessä köyhyydessä¹. Erityisesti kehittyvissä maissa naisten ja miesten aseman ja oikeuksien sekä osallistumismahdollisuuksien välillä on yhä suuria eroja. Naiset tekevät paljon myös näkymättömiin jäävää työtä, ja työsuhteet ovat usein epävirallisia ja työolosuhteiden ja palkkatason laatu hyvin vaihtelevaa. Naiset ovat usein aliedustettuina virallisilla työpaikoilla, erityisesti esimiestehtävissä ja hallituspaikoissa. Lisäksi rajoitetut omistusoikeudet vaikeuttavat monessa maassa esimerkiksi naisten pääsyä rahoituspalveluiden piiriin sekä luonnonvarojen käytöstä (esim. maankäyttö) päättämistä..

Naisten ja tyttöjen oikeuksien edistäminen on Suomen kehityspolitiikan pitkäaikainen painopiste ja yksi YK:n kestävän kehityksen keskeisistä tavoitteista. Naisten ja tyttöjen oikeus tasa-arvoiseen kohteluun nähdään Finnfundissa paitsi tärkeänä ihmisoikeuskysymyksenä, myös perustavanlaatuisena edellytyksenä yhteiskuntien rauhanomaiselle kehittymiselle sekä tulevien sukupolvien mahdollisuuksille päästä pois köyhyydestä. Sukupuolten välisen erojen tasoittuminen tukee muiden kehitystavoitteiden, kuten terveyden, koulutuksen ja paremman ravinnon saavuttamista sekä edistää erityisesti seuraavien sukupolvien mahdollisuuksia. Naisten ja tyttöjen tasa-arvoinen osallistuminen yhteiskuntaan vahvistaa myös talouden tuottavuutta ja talouskasvua. Kehitysrahoittajilla on merkittävä rooli rahoituksen suuntaamisessa sukupuolten tasa-arvon parantamiseen, naisten johtajuuden ja roolin kasvattamiseen sekä naisten taloudelliseen voimaannuttamiseen kehitysmaissa.

Finnfund on sitoutunut yhdessä muiden eurooppalaisten kehitysrahoituslaitosten kanssa voimistamaan rahoituksen strategista vaikutusta naisten rooliin yritysten ja rahastojen johdossa, yrittäjinä, merkittävänä ja arvostettuna työvoimana, kuluttajina ja yhteisöjen jäseninä. Finnfund pyrkii edistämään naisten aseman huomioon ottavaa sijoittamista sekä vaikuttamaan siihen, että tällaista rahoitusta on entistä enemmän ja entistä strategisemmin tarjolla kehitysrahoittajien ja yksityisten rahoittajien piirissä.

Finnfund tiedostaa, että sen mahdollisuudet vaikuttaa sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseen ovat erityisen merkittävät investointitoiminnassa, mikä käytännössä tarkoittaa usein naisten aseman ja oikeuksien edistämistä työyhteisön jäsenenä, lähiyhteisöissä sekä tuotteiden ja palveluiden kuluttajina. Finnfund tiedostaa, että sukupuolten edustajat eivät ole identiteetiltään, asemaltaan ja oikeuksiltaan yhtenäisiä ryhmiä, vaan erot yksilöiden välillä voivat olla merkittäviä.

Tämän lisäksi Finnfund pyrkii myös omassa organisaatiossaan noudattamaan parhaita käytäntöjä vastuullisen ja tasa-arvoisen työskentelykulttuurin rakentamisessa.

Tämä linjaus on keskeinen osa Finnfundin [ympäristö- ja yhteiskuntavastuupolitiikkaa](#). Ihmisoikeuksien kunnioittamista ja edistämistä tarkastellaan laajemmin erillisessä ihmisoikeuslinjauksessa.

¹ UN Women 2018. Turning promises into action: Gender equality in the 2030 agenda.

Painopistealueet sukupuolten välisen tasa-arvon edistämässä

Kehitysrahoittajana Finnfundilla voi olla merkittävä vaikutus sukupuolten väliseen tasa-arvoon rahoittamisessa yrityksissä. Erityisesti seuraavat osa-alueet ovat merkityksellisiä:

- **Naiset yrittäjinä.** Finnfund edistää naisten pääsyä rahoituksen ja yrittäjyyden piiriin kanoimalla rahoitusta naisten omistamille ja johtamille yrityksille sekä rahoituslaitoksille, jotka tarjoavat rahoitusta ja muuta tukea yrityksen pyörittämiseen erityisesti naisyrittäjille.
- **Naiset työelämässä.** Finnfund kannustaa rahoittamia yrityksiä tunnistamaan sukupuolten väliseen tasa-arvoon vaikuttavia tekijöitä ja edistämään tasa-arvon toteutumista työyhteisössä sekä omaksumaan sukupuolten väliseen tasa-arvoon liittyviä ja naisten työssäkäyntiä tukevia ohjeistuksia ja käytäntöjä (rekrytointi, koulutukset, urapolut, lastenhoito, äitiyslomat). Yrityksiä kannustetaan myös tunnistamaan ja huomioimaan sukupuolten sisäinen heterogeenisyys ja haavoittuvimpien ryhmien erityistarpeet.
- **Naiset johtajina.** Finnfund kannustaa rahoittamia yrityksiä edistämään naisten tasa-puolista osallistumista johtamiseen ja tarvittaessa tukemaan naisten aseman vahvistamista ja määrän kasvattamista yrityksen johdossa ja hallituksessa. Tässä olennaista on myös naisten etenemistä estävien syiden tunnistaminen.
- **Naiset yhteisön jäseninä.** Finnfund edistää naisten ja tyttöjen osallistumista ja tasa-arvoista kohtelua rahoittamiensa yritysten sidosryhmäyhteistyössä huomioiden erityisesti haavoittuvat ryhmät. Hankevalmistelussa ja hankkeiden seurannassa pyritään huomiomaan toiminnan suoria ja epäsuoria vaikutuksia naisten ja tyttöjen elinkeinoihin tai arkielämään sekä erityisesti naisiin kohdistuvia riskejä, jotka nousevat naisten ja miesten eriarvoisesta asemasta ja oikeuksista (esim. naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta tai naisten heikommat omistus- ja hallintaoikeudet).
- **Naisia erityisesti hyödyttävät palvelut ja tuotteet.** Finnfund arvioi ja seuraa rahoittamiensa yritysten valmistamien ja tarjoamien tuotteiden tai palveluiden kehitysvaikutuksia erityisesti naisten ja tyttöjen näkökulmasta. Tuote tai palvelu voi lisätä naisten ja tyttöjen taloudellista riippumattomuutta ja koulutusta, parantaa terveydentilaa tai muuten vaikuttaa naisten ja tyttöjen mahdollisuuksiin osallistua yhteiskuntaan täysvaltaisina jäseninä. Tässä olennaista on sellaisten tekijöiden tunnistaminen, jotka estävät erityisesti naisten ja tyttöjen pääsyä palvelun tai tuotteiden piiriin. Merkittävässä roolissa on esimerkiksi rahoituspalveluiden saatavuuden edistäminen ja naisten pääsy rahoituksen ja yrittäjyyden piiriin.

Prosessit ja työkalut

Finnfund kehittää rahoituksen periaatteita, investointikriteereitä ja työkalujaan niin, että ne ohjaavat investointipäätöksiä kohti sukupuolten tasa-arvon edistämistä, lisäävät naisten johtajuuden arvostusta ja roolia markkinoilla sekä vahvistavat naisten taloudellista vaikutusvaltaa.

- Investoinnit:
 - Päätös: Jokaista investointia arvioidaan ennen päätöksentekoa siitä näkökulmasta, miten sen oletetaan vaikuttavan sukupuolten väliseen tasa-arvoon. Arvio suhteutetaan kohdemaan ja toimialan kontekstiin. Hankkeet analysoidaan ja luokitellaan käyttäen kansainvälisiä käytäntöjä, kuten esimerkiksi OECD:n luokittelun pohjautuvaa kolmiportaista *gender marker* -järjestelmää sekä 2X Challenge -indikaattoreita. Sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen on myös osa tulostavoitteitamme.

- Johtotehtävät: Edistämme naisten määrän kasvua rahoittamiemme yritysten johtotehtävissä varmistamalla, että vastuullamme olevissa rekrytoinneissa pyritään aktiivisesti löytämään ja ottamaan huomioon päteviä naiskandidaatteja (esimerkiksi yrityksen hallitus tai johtoryhmä).
- Työpaikan laatu: Tuemme rahoittamiemme yrityksiä sukupuolten väliseen tasa-arvoon liittyvien kehittymismahdollisuuksien tunnistamisessa sekä kannustamme sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävien ja naisten työssäkäyntiä tukevien ohjeistuksien ja käytäntöjen kehittämiseen.
- Yhteisösuhteet: Pyrimme varmistamaan, että naisten ja tyttöjen ääni pääsee kuuluville rahoittamiemme yritysten tekemässä sidosryhmäyhteistyössä.
- Mittaristo: Kehitämme jatkuvasti sukupuolten välisen tasa-arvon seuranta ja mittaristoa, jotta pystymme paremmin ymmärtämään ja tunnistamaan kehityskohteita ja riskejä sekä yksittäisten investointien että koko sijoitussalkun tasolla. Seuraamme naisten osuutta mittareissa aina kuin se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Käytämme kansainvälisesti yhteisesti sovittuja käytäntöjä kuten OECD:n *gender markereita*, 2x Challenge -indikaattoreita sekä vaikuttavuussijoittajien yleisesti käyttämää IRIS-mittaristoa.
- Finnfund työnantajana:
 - Tarkastelemme ja kehitämme Finnfundin sisäisiä henkilöstöprosesseja ja työkaluja sukupuolten välisen tasa-arvon näkökulmasta. Tavoitteenamme on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, tunnistaa ja poistaa eriarvoisuutta tuottavia ja ylläpitäviä rakenteita sekä luoda eri-ikäisille naisille ja miehille tasavertaiset työolot ja mahdollisuudet (esim. palkkaus) sekä kaikille turvallinen ja häirinnästä vapaa työympäristö
- Väärinkäytösepäilyt ja valitusmekanismi:
 - Emme hyväksy rahoittamissamme hankkeissa tai omissa toiminnassamme väkivaltaa tai häirintää. Rahoitettavien hankkeiden omien valitusmekanismien lisäksi Finnfund ylläpitää omaa valitusmekanismia (grievance and whistleblowing mechanism). Eri sidosryhmiin kuuluvat ihmiset voivat ilmoittaa esimerkiksi [Finnfundin verkkosivujen kautta](#), puhelimitse tai kirjeitse jos he epäilevät väärinkäytöksiä Finnfundin, sen työntekijöiden tai sen rahoittamien yritysten toimintaan liittyen. Valituskanava on suunniteltu yksityisyydensuojaa kunnioittaen niin, että ilmoituksen voi tehdä halutessaan nimettömänä. Sidoryhmillä on myös mahdollisuus keskustella suoraan Finnfundin edustajien kanssa esimerkiksi hankevierailujen yhteydessä.
- Oman osaamisen kehittäminen ja kansainvälinen yhteistyö
 - Teemme yhteistyötä muiden kehitysrahoittajien kanssa naisten asemaa ja oikeuksia edistävissä investointimahdollisuuksissa.
 - Olemme aktiivisesti mukana kansainvälisessä kehitystyössä ja osallistumme kansainvälisiin sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten asemaa ja oikeuksia kehitysrahoituksessa edistäviin [aloitteisiin](#).
 - Seuraamme kansainvälistä keskustelua ja kehitämme jatkuvasti omaa osaamistamme sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisessä. Käytämme tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita ja pidämme yllä yhteyksiä eri sidosryhmiin, kuten konsultteihin ja kansalaisyhteiskuntaan sekä Suomessa että kehitysmaissa.

- Kerromme tämän linjauksen toimeenpanosta osana vuosittaista raportointiamme.
- Tätä linjausta sekä siihen liittyviä prosesseja ja työkaluja päivitetään tarpeen mukaan.

Keskustelut ja yhteistyö eri sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa ovat olleet keskeinen osa tämän linjauksen valmistelua.

Tämä linjaus on Finnfundin johtokunnan hyväksymä. Se on voimassa 29.3.2019 alkaen, ja sitä sovelletaan kaikkiin tämän jälkeen hyväksyttäviin hankkeisiin.